პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კვირა, 12 ივლისი 1925 წ.

ტარტაროზი

ფასი სამი შაური

13—(16) გაზ. „მუშა"-ს ორკვირეული უფასო დამატება. № 13—(16)

[stamp]

არ გამართლდა იმედი——
გულს სევდა ჰკლავს და ჰბურავს...
უცხო ნავთსაყუდარში
„იალქანი" მისცურავს.

მათ ასე უმართლდებათ
ოცნება და მიზანი.
ან რას შესძლებს ლომ-გმირთან
განწირული ხიზანი!...

„გოსკალგვაჭი“

იყო დრო როცა ცენტრში
სავაჭრო ჰქონდა გოსპარს;
(მას უხაროდა, როცა
ხედავდა სხვებსა მომსპარს).

ვაჭრობდა ჯერ „სემიჩკით“
და შემდეგ კი კალბასით;
(ქარხნიდან რომ ყიდდა
ჰყიდდა ორმაგი ფასით).

სულ ხუთიოდე წელში
გაჰქმა მაღაზია;
(მისი სავაჭრო სხვებზე
კოხტა და ლამაზია)

ესევა მას მუშტარი,
ივსება ფულით დახლი...
(მცველიც კი მოიმატა
ცოლს გარდა კიდევ ძაღლი)

საქმე წინდაწინ მიდის,
ემატა თავნსა თავნი;
(სახარჯო ბევრი არ აქვს—
არიან მხოლოდ სამნი).

მაგრამ ვის შეგრჩათ სოფლად
ცხოვრება ასე ტკბილი!?
(გამოგეკრება რამე,
დაგძვრება ყველა კბილი)

—

მოვიდენ „ღმერთგამწყალნი“,
დაეპატრონენ ქალაქს...
(ვერ ნახავ თავშესაფარს
და სამშვიდობო ალაგს)

წაუხდა გული გოსპარს,
სავაჭრო გამოკეტა...
ფიქრობს:—რჩებიან დიდხანს
კომუნისტები ნეტა?!

და ელოდება დეკრეტს
სიკვდილის თანაბარსა;
დაეძებს განცხადებებს,
მაგრამ არ ხდება არსად.

ჩამოიარეს, უთხრეს:
— განაგრძეთ თქვენ ვაჭრობა;
მხოლოდ იცოდეთ: დაგსჯით,
თუ იწყეთ ტყავის ძრობა.

დაიწყო კვლავ ვაჭრობა,
კვლავ მიდის საქმე წინა
და ფიქრობს:—მათი მოსვლა
ნეტავი რად მეწყინა?!

სტყუოდენ, რომ ამბობდენ:
„ემტერებიან ვაჭრებს,
„ართმევენ ყოველივეს
„საქონელს მთელს და ნაჭრებს...

„ცოლსაც კი წაგართმევენ,
„ვერ ამოიღებ ხმასა,
„დაგანახვებენ შენვე
„როგორ ჰკოცნიან მასა...

„ვაი, მას, ვისაც აქვსო
„უშველებელი ღიპი;
„მას გაუჭრიან მუცელს,
„სადაც არისო ჭიპი“...

ვფიქრობდით:—რა ექნათ მაშინ,
თუ ყველა ჩვენ გაგყჩისტეს?!—
მე არ ვიცოდი ჭკუა
თუ ჰქონდათ კომუნისტებს...

იციან: სახელმწიფოს
ვართ ბურჯი და სიმდიდრე;
(თვითონაც იქნებიან
ვიქნებით ჩვენა ვიდრე)

და არ იზამენ: მოსჭრან
ხე დასაყრდომი ძირში,
თორემ ისინი თვითონ
ჩავარდებიან ჭარში.

გაუძლებ ამ „ნალოგებს“.
გავიტან ცოლს და თავსა;
ენას არ შეუბრუნებ,
თუ შემარჩენენ ტყავსა.

—

და მართლაც გოსპარ მუდამ
იხდიდა გადასახადს;
რომ გადიხდიდა ძველსა,
ისევ იღებდა ახალს.

— ვა, ეს რა არის, ხალხნო?
ეს რა სცოდნიათ ამათ?
განა მე ვაჭრობ ამდენს?
ნუ თუ მე მთვლიან ხამად?

მგონი მართლდება: რასაც
იტყოდა მენშენიკი—
რომ შესჭამს ნელა-ნელა
ქვეყანას ბოლშენიკი—

ასე ამბობდა ჩუმად
ცოლთან და მეგობართან,
(და ისიც მაშინ, როცა
არავინ იდგა კართან).

—

ეს კიდევ რაა... ერთ დღეს
გამოუცხადეს გოსპარს:
— დასცალეთ მაღაზია,
შენობა უნდა „გოსპლანს“—

აბარგდა ჩვენი გოსპარ,
(მაშ რას იზამდა, აბა?!)
და ახლოს იმ ქუჩაზე
გადასცეს მას დარაბა.

—

გამოჭიმულან ირგვლივ
სავაჭრო ათასგვარი
(დაჰკეტეს ჩარჩ-ვაჭრებმა
მაღაზიების კარი)

ხედავს გოსპარი ამას,
ცრემლით ევსება გული;
ფიქრებში ეჩვენება
ცხოვრება დაკარგული.

ვერ ჰყიდის საქონელსა,
ლპება და უდის სუნი;
მოაკლდა ცოლ-ქმარს ჭ[illegible]
ძაღლს დაემართა მუნი...

იქ კი მუშტრები ნოქრებს
ესევა ვით ფუტკარი;
(შესვლისათვის აღარ ჰყოფნის
მუშტრებსა ოთხი კარი).

რიგია, მაგრამ მაინც
ყიდულობს ყველა იქა.
(ერთ საათს რიგში დგანა,
თუ გინდ უნდოდეს ჰიქა)..

დღე და ღამ ფიქრობს გოსპარ,—
საქმეს უშველო რითი—?
დაფიქრდა მძიმედ კაცი,
(შუბლზე მიიდო თითი)...

— გამოვასწორებ საქმეს,
თუ კი თავი მაქვს ქუდში—
იფიქრა და წავიდა.
ჩადგა გრძელ რიგის კუდში.

არ ჩქარობს რიგის მოსვლას...
მუშტრები მიდის-მოდის...
ბოლოს იყვირა:—რიგი
ჩვენ გვეღირსება როდის?!

ხალხნო, რა გვინდა ჩვენ აქ,
რად ვდგევართ კაცი ასი?!
წავიდეთ, იქ ვიყიდოთ,
იგივე არის ფასი—

და გამოვიდა გოსპარ,
თანაც გამოჰყვა ბევრი...
(ამ ხერხით მიემატა
გოსპარს მუშტრების წევრი)..

ხან წავიდოდა თვითონ,
ხან აგზავნიდა ცოლსა,
უფრო ხშირად კი ვართანს:
თავის მეგობარს, ტოლსა...

და საქმეს კუს ნაბიჯით
დაეტყო წასვლა წინა...
მაგრამ ერთ შავდღეს ისევ
გაჩერდა, გაიყინა...

თურმე გაუგეს ვართანს
ეს საქციელი ცუდი
და ერთ დღეს (რომ შესულა)
მას გამოაბეს კუდი.

სხვა ხერხი აღარ არის...
საქმეა დალუპული...
არ გადის საქონელი,
არ არის დახლში ფული.

——

რომ მოერევა სევდა,
ცოლსა დატოვებს დახლში
და დაუდგება ქუჩებს
ან და სეირნობს ხალხში.

შეხედავს მაღაზიებს:
ხ. მ. უ. ხ. ტრესტის, სინდიკატის
(ვერ უძლებს გული დარდებს,
მაგრამ ის მაინც დადის).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაჰკიდა დიდი აბრა წარწერით „გოსკალ ბვაჭი“

მუშკოპს არა აქვს რიცხვი,
(ვით სოკო, ყველგან ხარობს);
რომ არ მოასწროს „ზაკტპოპ“,
ვაგზლის დაპყრობას ჩქარობს

ჰფიქრობს:—ვიცოდე, ნეტა:
სად არის ძაღლის თავი?
როგორ ჰყავთ ამათ, ნეტა,
მუშტრები უამრავი?..

ნეტა, რა ძალა ასე
თვისკენ იზიდავს მუშტრებს?
სუყველა ვაჭრობს ზორბად,
ყველა ერთმანეთს უსწრებს.:.

კითხულობს გოსპარ აბრებს,
ყველგან სიტყვა „გოს“ ხვდება;
„ალბად ამიტომ არის
რომ ყველა მათ აწყვდება?!.

— აჰა, სიტყვა: „გოს“ არის
[illegible] ძაღლის თავი—)
[illegible]ბრუნდა სიხარულით,
[illegible]ხრა ცოლს ეს ამბავი.

ერთ კვირას ჰქონდა გოსპარს
სავაჭრო დაკეტილი;
(ყარაულობდა ძაღლი
ერთგული და კეთილი.

შკალამაზა შიგნით,
შეღება გარედ კარი...
(რომ ამით მიიზიდოს
მრავალი მან მუშტარი)...

ასეა ჩვეულება,
ადათი, ზნე და წესი...
მუშკოოპი რატომ იყოს
გოსპარზე უკეთესი?!)

დაჰკიდა დიდი აბრა
წარწერით: „გოსკალბვაჭი“
(აი, ეს არის ჭკუა!
რა არის მასთან კვაჭი?!)

ლიაა მაღაზია...
გამვლელი მიიჩქარის;
კითხულობს: „გოსკალბვაჭი“...
(იგივე კოოპი არის).

შევიდა „გოსკალბვაჭში“
სწრაფად გამვლელი იგი;
უკვირს: მუშტრები ბევრი,
მაგრამ არ არის რიგი.

საჩქაროდ ისტუმრებენ,
(მუშაობს მხოლოდ ორი)
ისე სწონავენ, თითქოს
ხელში აქვთ მათ სასწორი

„მომეცი ჩეკი შაქრის“—
იძახის შემოსული.
„აჰა, შაქარი თქვენა,
უჩეკოთ იყოს ფული“...

ვიღაცა ამბობს:—აი,
მწამს მე ასეთი საქმე;
სხვაგან არ წ ვალ არსად,
მარად ვიყიდი აქ მე...

სისტემაც ამას ჰქვია:
არც ჩეკი, არც სალარო;
არ შემზარდება აწი
„გოსტორგი“ შევიყვარო—

—:—

რად იცის ბედისწერამ
ასე ლალატი ბოლოს?!
გაჩალებული საქმე
რად უნდა ჩაიქოლოს?!

გოსპარის „გოსკალბვაჭსა“
ერთ დღეს დაადეს ლუქი,
ჩამოხსნეს დუქნის აბრა
ფერად: წითელი, შუქი.

—:—

გოსპარი თავს იმართლებს:
—აგიხსნით ამ ფირმასა;
თუ ბრალი მექნას, მაშინ
არ ამოვიღებ ხმასა.

სიტყვა „გოს“ გოსპარს ნიშნავს,
სხვა დანარჩენი იცით...
ცუდ ზრახვით არ მიქნია,
ვამტკიცებ ამას ფიცით.

—:—

თუ მოგიხდებათ შესვლა
ეხლა მის სავაჭროში,
ასეთ აბრასა ნახავთ
დარაბის ერთ ბოლოში:

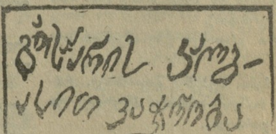

პინჯარი.

„შეგულება“

— შვილობით, ძმაო ვარლამ... ვინ იცის: კიდევ გნახავ თუ არა ცოცხალს—ასე მივმართე ერთ ჩემს ამხანაგს, რომელიც ერთი კვირის ვადით შვებულებაში მიდიოდა.

— როგორ იმედდაკარგული მაცილებ, შე კაი კაცო, ასე გგონია თითქოს ცოცხა-

აღარ დავბრუნდე—გამეხუმრა ვარლამიც და ვაგონში შევიდა.

ვაგონში იმდ ისე მოეწყო, როგორც უზინარ „გოსმინთმრეწვაწნი“ მოთავსდება საზინაო კომისიის მიცემულ ოთახში (თუ კი ასეთი ღირსი თავის სიცოცხლეში).

მატარებელმა დაიფშუტუნა და ჩემი ვარლამიც გაქროლდა ქუთაისისაკენ.

თვალებზე ცრემლი მომადგა ისეთ ამხანაგს რომ ასე უცბად მოვწყდი. ხუმრობა ხომ არ არის—აგერ სამი წელიწადია ვიცნობ და ასეთი ადამიანი მე ჯერ არ შემხვდრია: ზორბა მოსული, სამაღლეც ხელს უწყობს, ცოტა „რეჩეპის“ თქმაზეც უკაცრავად, თორემ სხვანაირად ბადალი არ ჰყავს.

სამხედრო პირია და ამავე დროს გაზ. „ფუხარა“-ს მუშკორიც.

— წავიდა, მარა რა უყოთ!.. ისევ ჩამოვა—გავიფიქრე, როცა მატარებელი თვალებს მიემალა და სახლში წამოვედი.

* * *

„ვარლამს ვახლავარ“.. „ვარლამს გაუმარჯოს“... „ვარლამს სიცოცხლე“... მიესალმნენ სოფელში ტოლ-ამხანაგები და მეზობლები.

სწორედ კარგ დროზე მოდი: კვირას ჩვენს დათას ქალი მოჰყავს სოფელ ვაშტიეიდან და მაყრად წაგიყვანთ.

— ერთი კვირის შვებულება და ერთი მაყრობა... დიდებული რამ არის მე და ჩემმა ღმერთმა—გაიფიქრა ვარლამმა და სამაყროდ ცხენის ძებნას შეუდგა.

* * *

დადგა კვირა.

შეკაზმეს ცხენები, გაშოეწყვნენ და წავიდნენ ქალის მოსაყვანად.

(ვარლამს ყველაზე დაბალი ცხენი გამოურჩიეს და მისცეს, მაგრამ მაინც ყველაზე მაღალი ჩნდა.

სოფელ ვაშტიეში დიდი მზადება იყო.

ძველი, ყოფილი აზნაურიშვილები (უკაცრავ დ პასუხია) გაფაციცებით დაეძებნენ მამისეულ ხმალს და ძველ ჩოხას (ამა ახალი ვისღა შერჩენია).

მასპინძელი ერთიმეორეზე აწყენდა სარკლავებს.

— რაკი ჩემი ხუპუნი გავათხოვე, რაღად მინდა რამეო—იძახოდა პეტრიალე და აქეთ-იქეთ დარბოდა.

— გოგო, ქმარიც არ შეგეშინოს! როცახას ქე გაგეთამაშება ღამით, მარა იმით რა გიჭირს, შენც გიეთამაშე—არიგებდა სოფიო პატარძალს, რომლის გული ბედნიერებით ფართხალობდა და სახეზე ალმურად სდიოდა.

* * *

„სიძე ბატონი მობრძანდა“.

ყველა მას უცქერის.

— აბა, დედოფალი—იძახიან დამხდურებიც და მოსულებიც.

ძველი აზნაურიშვილები და მათში სანდრო აქეთ-იქით აცეცებენ თვალებს და მოსულ მაყრებს ზომავენ—თუ ვის უფრო მოგერევით, ვის უფრო დავათრობთო.

სანდრომ ვარლამს ახედ-დახედა და „თვალში დაუჯდა“... თუ ამის სამაღლე მაყარი დავათვრე—ვაჟკაცობაც ეს იქნებაო.

ვარლამს არასოდეს არ დაულევია ბევრი ღვინო (ან და როგორ დალევდა, როცა ბათომში წითელი ღვინო ოთხი აბაზი მაინც ღირს?) და არც ამელამ დალია.

მაყრები მალე აიშალნენ.

ვარლამი ცოტა ქალების მოყვარული კაცია (თუმცა მას არასოდეს არ უთქვამს, მაგრამ მე ვიცი, რომ იგი ასეთია) და ერთ ქალიშვილს გადაავლ გადმოავლო თვალი.

„როცა ვარლამი კარებში გამოდიოდა, მან შეამჩნია რომ: ერთი თავის მაგივრად ორი ნახევარ-ნახევარი თავი უჩნდებოდა.“

შენიშნა თუ არა ეს ამბავი სანდრომ, არ ვიცი, ხოლო როცა ვარლამი კარებში გამოდიოდა, მან შეამჩნია რომ: ერთი თავის მაგივრად ორი ნახევარ-ნახევარი თავი უჩნდებოდა,

ალბად გამოჩნდნენ იქვე ექიმები, რომლებმაც ორი ნახევარი თავი შეაერთეს და დამწნილი ხესავით შეხვიეს, თორემ ჩვენი ვარლამი ამ ქვეყნიდან საიქიოში გაემგზავრებოდა.

სანდრო თავისი ხანჯლით დაკლულ საქონლებში მიმალულიყო. დააპატიმრეს, მაგრამ თანახმად მეხუთითათისე ამნისტიისა—გაანთავისუფლეს და მიუსაჯეს ექვსი კვარტი ღვინო საექსტერნო მაკარიშაღ.

ვარლამი კი შვებულების შემდეგ დააპატიმრეს საავადმყოფოში სასტიკი კონტრიალიზაციით ორი კვირის ვადით.

როცა ბათომში ჩამოვიდა და თავშეხვეული დავინახე, სიხარულისაგან ცრემლები ვღვარე.

გამოვკითხე მიზეზი და მითხრა ის, რაც ახლა მე თქვენ გიამბეთ.

დღესაც ბათომის ქუჩებში დაინახავთ იშვიათ მაღალ ადამიანს სამხედრო ტანსაცმელში თავშეხვეულს და ამით დარწმუნდებით, რომ ეს ამბავი ტყუილი არ არის.

დიდი ჭკუის და ტვინის პატრონი არასოდეს არ იყო (ჩემი სიქეთის არ იყოს), და ეხლა მთლად წასულა ხელიდან; რაც ჰქონდა, ისიც გადმონთხეულა გარედ. მართალია, ახლა თავი მაგრად აქვს შეკრული, მარა შიგაც არაფერი დარჩენილა.

ასე დამთავრდა ვარლამის შეუბულება.

როცა ვინმე შვებულებასახსენებს, იგი თვალებს ხუჭავს და ნერვები ეშლება. ასე შეეჯავრდა შვებულებაში წასვლა, როგორც ბათომის მილიციის თანამშრომლებს ჯამაგირისათვის „კოოპხოზში" სიარული.

კიდევ არ მოგწერდი, ამხ. ტარტაროზო, ამ ამბავს, მაგრამ ძალიან მთხოვა თქვენი ჟურნალის საშუალებით, ულრმესი მადლობა გამოუცხადოს სანდროს და სოფ. ვაშლოვანის კომისარს; პირველს იმისათვის, რომ: სიცოცხლე შეუნარჩუნა, ხოლო მეორესა—გამოჰყიახობისათვის და ასეთი ამინისტიის გავრცელებისათვის.

მე ვასრულებ მის თხოვნას და გთხოვ ტარტაროზო, ამხანაგურად, ვარლამი „ჩვენი ბიჭია" და ეს სამადლობელო წერილი გაუშვით. სამაგიეროდ, თუ მოგიხვდება ბათომში ჩამოსვლა, ახლად დანიშნულ ტერტერას გაგაცნობ.

პ. ოზოლი.

„ფეხზე ვაჭრობა"

— გამარჯობა, შენი გოგიავ!.. ბიჭო, რაგა ტინტილიას ნაჭამ კატასავით წაგიწვრილებია კისერი! ამ ბათომში პური დეფიციტი თუ, რავაა შენი საქმე?!

— გაგიმარჯოს, ბუნების ძალამ, ჩემო აფრასიონ!.. პურს რა დალევდა, კაცო, ბათომში, მარა ჩემს ჯიბეში, აგშორდა ჭირი, რავაც ფული არ იყოს.

— რა ვიცი, რა... რაცლა ბუღალტერიაო, კაცო, იგი შენ ხარ, და, აბა ფული შენ თუ არ გაქვს, ვის ჯანდაბას უნდა ჰქონდეს?!

— ბუჰგალტერი კი არა, „ზავედუშჩი" არ გინდა კიდევ!.. ბუჰგალტრობას მე აბა ვინ მომაშავებს!.. მე რეგისტრატორათ ვმსახურებ კანცელარიაში...

— რეგისტრატორნათ?!. მერე, რამდენი გაქვს ჯამაგირი თვეში?

— რამდენი მაქვს და, ბიშტები... გოსმინიმუმით ვღებულობ, ჩემო სერაფიონ, გოსმინიმუმით.

— გოსმინიმუმი—რამდენი ჩერვენცაა?

— გოსმინიმუმი ფული კი არ არის,—იგი შეერთებული სიტყვაა, რომელიც ნიშნავს ქართულათ: ჯამაგირის სახელმწიფო მინიმუმით მიღებას.

—აჰა!.. მივხდი, მივხდი... მაინც რამდენი გამოდის თვიურათ?..

— რამდენი და 20 მანეთი და 37 კაპეიკი.

— რაო? მეტი არა?!. ტყუილათაა გამცდარხარ, ჩემო ძმაო, სულ ტყუილათაა!.. მაგი ჯამაგირი მარტო პაპიროსის ფასათ არ გეყოფა!:.

— მერე, რა უნდა ვქნა, რომ არ მეყოფა?!.

— რა ქენი და მიანებე მაგ შენს რეგისტრატორნობას თავი...

— კი მარა, მერე, რა უნდა გავაკეთო?.. რა გააკეთე და მოჰკიდე ხელი ფეხზედ ვაჭრობას!.. ეჰ! მე რომ შენი ნახევარი ცოდნა მომცა—ფულებით სულ სავსე მექნება ჯიბე.

— არა, მე ვაჭრობას ვერ დავიწყებ... ვაჭრობის მე არაფერი ვიცი.

— დეიწყე ახლა შენ ერთი იბდრულის!.. ახლა ვაჭრობას რა დიდი ცოდნა უნდა: იყიდე ერთი კალათი, ჩააწყვე შით გინდა ყველი, გინდა კვერცხი, გინდა ბალი და იარე ხან აღმა და ხან დაღმა... შენი ჯამაგირის დონს სწორედ ერთ კვირეში გააკეთებ. მერე კიდევ, ხანდახან თუ ითითოოროლა პაჭკა კონტრაბანდს გააყოლებ შიგ —მაშინ შენს ბედს ძაღლი არ დაჰყეფს!.. ფულები სულ ჩხოსავით გექნება ჯიბეში... აბა, კარგად დაფიქრე; მე შენთვის კაი მინდა, ღმერთმა იცოდეს. მარა, ახლა კი მშვიდობით—საქმეზე მიმეჩქარება!..

—:—

ამ სიტყვებმა ცოტა არ იყოს ჩვენი გოგია ჩააფიქრა.

მან დაიწყო თავის ჭკუაში გეგმების შედგენა, თუ როგორ შეიძლებოდა ერთი პარტია კონტრაბანდი საქონლის გატანა, რომ ნაშოვნი ფულით თავისი დაგლეჯილი ტანსაცმელი მაინც გამოეცვალა.

იმ დაწესებულებაში, რომელშიაც გოგია მსახურებდა, იმ დროს შტატის შემცირება უნდა მომხდარიყო. თუმცა გოგიას არ მოუწევდა შემცირება, მაგრამ მან თითონვე მოითხოვა შემცირებაში მოყოლა და საქმეთამმართველის დახმარებით, (რომელთანაც იგი ერთობ კარგ განწყობილებაში იყო), მოახერხა განძრახული სურვილის შესრულება.

სამსახურიდან დათხოვნის დროს, გოგიამ მიიღო ყოველივე კუთვნილი ფული, რომელიც შეადგენდა სულ 50 მანეთს.

— აბა, ახლა ერთი ვსცადო ბედი—ფიქრობდა გოგია—თუ გამამართლდა, ხომ კარგ თუ არ გამიმართლებს-და—კურმუხეთში იყოს ჩემი რეგისტრატორობა; ასეთ თანამდებობას ყოველთვის ვაშოვნი".

გოგიამ იყიდა ერთი კალათი, აავსო კვერცხებით და შიგ კი ორი დაჟინი „ვიქტორიას" ჩულქები მოაყოლა. აიღო ბილეთი და გაუდგა თბილისისაკენ. როდესაც გაიარა სადგ. ჩაქვი, მატარებელში დაიწყეს მგზავრების ჩხრეკა. გოგიას რატომღაც იჭვიანი თვალით შეხედეს და ჰკითხეს:

— „ეს კალათი შენია?"

— დიახ, ჩემია—თავის და უნებურათ წამოიძახა გოგიამ.

— მაშ თუ შენია, აბა, ამოალაგე ეს კვერცხები.

— ამას რაღა ამოლაგება უნდა: ხომ ხედავთ, რომ მართლა კვერცხები არის—უმტკიცებდა გოგია.

მაგრამ აგენტებმა გოგიას მეტი აღარ ალაპარაკეს და დაიწყეს ჩხრეკა.

— „აი, შენი კვერცხები — წამოიძახა აგენტმა. გოგია შეკრთა, ტანში ჟრუანტელი დაუარა და ბოლოს საწყალის ხმით შეევედრა:

— გამიშვით, ნუ დამიჭერთ... საქონელი თქვენთვის მინაცვლებია, ოღონდ ნუ დამიჭერთ, თორემ მომეჭრება თავი საქვეყნოთ.

მისი ვედრება არავის ესმოდა და იგი ჩეკისკენ წაიყვანეს თავისი კალათით.

გოგიამ „ჩეკაში" ერთი კვირა გაატარა; ბოლოს წერილობითი პირობა დადებინეს, რომ მეტს ასეთ ბოროტებას აღარ ჩაიდენდა—და გაანთავისუფლეს.

ქვეყანამ გაიგო გოგიას ამბავი; ამიტომ იგი არსად არ მიიღეს სამსახურში და კავშირიდანაც გამორიცხეს.

დადის ეხლა ჩვენი გოგია დაღვრემილი ქუჩა ქუჩა და თავისთვის ფიქრობს: ოჰ, ერთი ის წყეული აფრასიონაი შემახვედრა? დავბდღნი ისე, როგორც ქორი წიწილს"!—

მაგრამ აფრასიონი, როგორც სჩანს, უკვე მოიგო ბლომათ ფულები და სადღაც შორს წასულა სავაჭროთ.—

ხორხოტი.

ოფელია

დატოვეს ხალხი და მოძებნეს
ადგილი ბნელი.
ძლივს-ღა ისმოდა ჩირგვებიდან
ბაასი ნელი.

იყო ბუნება მათ გარშემო
წარმტაცი ასე.
იდუმალობით ჩათხრობილი
და სევდით სავსე...

აშრიალებდა მწვანე ფოთლებს
სიო საამო...
(ახ, რა ტურფა და მომხიბვლელი
იყო საღამო!..)

აფრქვევდა სხივებს არე მარეს
ფერმკრთალი მთვარე,
და სადღაც ახლოს „ოდელია“
ახრჩობდა მთვრალებს...

(ეროვნულ განძში შესაფერი
შექონდათ წვლილი)·
მოისმა უცბად ჩირგვებიდან
მოთქმა ყმაწვილის:

—:—

— ო, ოფელია, გეფიცები
ჩემს მარად ტრფობას,
და კლასთა შორის გაათრებულს
შუღლსა და მტრობას,

ამ ცას მოკარწყლულს ვარსკვლავებით,
ამ მთვარეს განხმარს
და ლურჯ „ინდიგოს“ შევიოტის
ჩემს კასტიუმს ახალს,

ჩვენს პირველ შეყრას „რუსთაველზე“,
ბაასს უმანკოს,
და გამოგზავნილს შენგან პირველს
წერილს უმარკოს,

შემდეგ ღამეებს გატარებულს
აქ შენთან ერთად,
როცა მომიჩნდი ჩამოსული
მიწაზე ღმერთად,

ამ მწვანე ხეებს, ამ მილეულს
მომხიბვლელ მთვარეს—
რევიზია მაქვს ხვალ დილიდან,
მიშველე რამე!..

მიშველე, კასა გაფხეკილი
შევავსო რითი?!..
დანაკლისს შენთან შემოხარჯულს
ვთვლი და ვერ ვითვლი...

ხომ იცი, მქონდა ჯამაგირი
როგორი მცირე,
და მეც, ძვირფასო, კასა იგი
შენ შემოგწირე.

გიყიდე ტუფლი ათი წყვილი,
კასტუმი ხუთი...
„დუხი“ და პუდრი აღარ მახსოვს
რამდენი ფუთი...

შლაპების რიცხვიც ღმერთმან იცის,
და კიდევ შენა...
„სოლეილდორში“ საარულით
არ მქონდა შველა...

პიერო ჩემო, თუ სალაროს
აეგო წესი,
რა მიზანი აქვს აწ სიყვარულს
ჩვენსას,—არ მესმის!..

ეხლა კი, ჩემო, დაშორება
მოგველის მალე.
კარს მომადგება რევიზია
დილიდან ხვალე...
და რომ იცოდე, იგი როგორს
მომიტანს შედეგს,
შემიცოდებდი, და მეტყოდი,
პიერო, შესდეგ!..
შესდეგ—ნუ ამბობ, ბრალი შენი
ჩემზედაც იყოს...
რომ უფრო ცოტა არ მოგთხოვე
გაჭირვების დროს...
უკანასკნელად როიალი,
გახსოვს, მოგართვი,
ბეწვეულობა მრავალგვარი
მელას და დათვის,

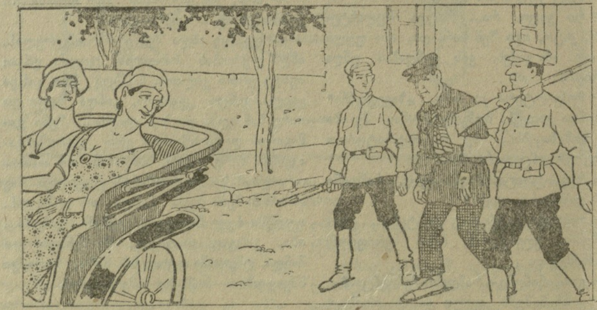

სამაჯურები ოქრო-ვეოცხლის,
ბეჭედი ექვსი...
და სალაროსაც, გენაცვალე,
აეგო წესი!..
და ეხლა ველი შენგან ნუგეშს,
გამიქრე ჯავრი...
შენს წმინდა ხელით გადამსახე
პირსახეს ჯვარი...
ილოცე, რომ არ გავათენო
ეს ღამე თეთრად...
წამო მეტეხის მონასტერში
შენც ჩემთან ერთად!..

მიყუჩდა ვაჟი... ახმაურდა
ხეებში ქარი,
და აყვა შრიალს ფოთლებისას
ნაზი ხმა ქალის:

— პიერო ჩემო, თუ სალაროს
აეგო წესი,
რა მიზანი აქვს აწ სიყვარულს
ჩვენსას,—არ მესმის!..

წადი შენ შენთვის, ნუ დაკარგავ
შენს გზას და იერს...
სჩანს სხვადასხვაა ჩვენი გზები,
ძვირფასო პიერ...

მშვიდობით!.. გულზე შენი სევდა
ხანძარს მიკიდებს...
როცა გამოხვალ მეტეხიდან
შევხვდებით კიდევ!

—:—

და მიდის ქალი... სურნელება
რჩება საამო...
ახ, რა მძიმე და შეხუთული
იყო საღამო...

აფრქვევდა სხივებს არე-მარეს
ყვითელი მთვარე.
და სადღაც ახლოს „ოდელია“
გუდავდა მთვრალებს...

ხინტო.

წ. შ. ჩვენი აგენტი რევიზიის
გვაცნობებს შედეგს
და ამ ამბავზე თავის ნახულს
იგი გვწერს შემდეგს:

გუდავდა მთვრალებს „ოდელია“
ორთა-ჭალაში
და ქეიფობდა ოფელია
უცხო ზალაში.

მიჰყავდათ ვინმე ორთა-ჭალის
პირველ გამსახლში...
(ის გაატარეს შუა ქუჩებში,
უამრავ ხალხში).

ორთაჭალიდან ბრუნდებოდა
შინ ოფელია...
(აღარ ისმოდა: არც არღანი,
არც „ოდელია“)

რომ ჩაუარა გვერდით ახლოს—
იცნო ტუსაღი;
გადიხარხარა... ანუგეშა:
შენზეა ახი.

ტარტაროზი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კარგი კრუხი

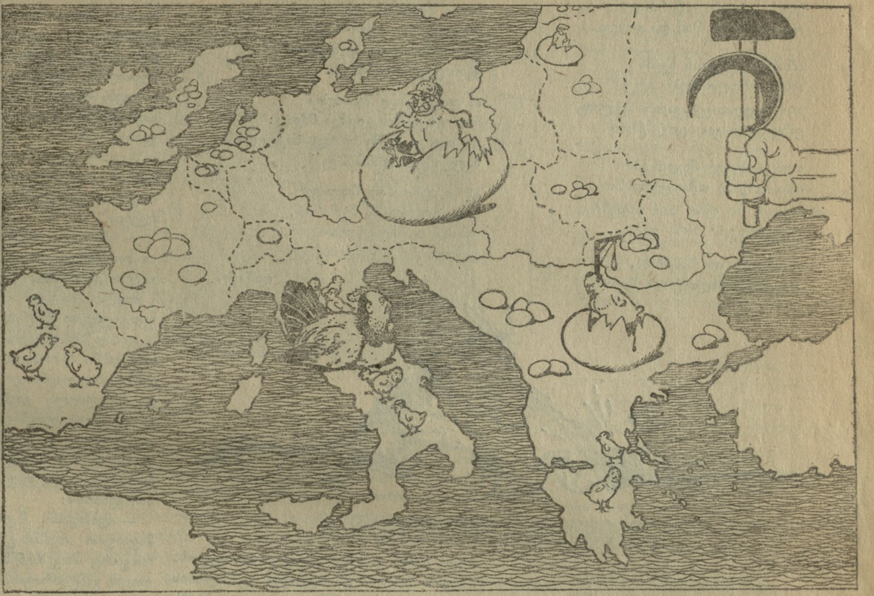

მუხოლინი. ახლაც სამდურავს მეტყვიან?! კვერცხები ყველგან დადებილია; ზოგან უკვე გამოვჩეკე და ზოგანაც აწ გამოვჩეკავ, თუ რომ იმ ჩაქუჩმა და ნამგალმა არ დამიმტვრია და აქაც ჩეკა არ გამოჩეკა.

„მოსვენებული ცხოვრება“

(სტუდენტის ცხოვრებიდან

ჩვეულებად არ მქონია
ლექციები ჩამეწერა;
ამიტომაც, მე მგონია,
ბედი ასე დამემტერა...

სხვის ლექციებს ჩავკირკიტებ
თვალმარდად და ჭკუა ფიცხად...
ხელთნაწერი ისეთია
ჩინური სჯობს წასაკითხად:

ვკითხულობ და გული მიწუხს,
თავში აზრი მეფანტება;
ძველი ცოდნა სულ გამოდის,
ახალი არ ემატება.

პირველ საათს გადასცილდა,
ველარ ვითმენ, მეძინება;
ვწვები, მაგრამ—ღმერთო ჩემო,—
სადღა არის მოსვენება.

ყოველ მხრიდან მე საშინელ
ვგრძნობ რაღაცა ჩხვლეტა-კბენას;
ვითმენ, ვითმენ და არ უჩანს
არსად ბოლო ამ მოთმენას.

სულ ვტრიალებ შამფურივით,
ხან უკუღმა და ხან წაღმა;
მაგრამ, ვატყობ, ველარ გასჭრა
ამ ხერხმა და იარაღმა

ვდგები ისევ, (სხვა რა გზა მაქვს!) ..
თუმც არა ვარ გადაცმული...
ვხედავ: ჯარი ბაღლინჯოთა
ჩემსკენ მოდის დარაზმული.

ძილ დაფრთხობილს მათ შემყურეს
ბრაზი მომდის მეტის მეტად;
მაგრამ მათი სუნის გამო
ვერ ვიმეტებ გასაჟლეტად.

ანდა როგორ გავუბედო
ამ ცხოველებს მე გასრესა!..
„ზემლემერიც“ ვერ გაზომავს
იმათ სიგრძე-სიგანესა.

ზოგს ქვევიდან ქაღალდს ვუგებ,
ბოროტად კი ხელს არ ვახებ
და როდესაც შეკოცდება,
შიგ ლამფაში გადვუძახებ.

მეორე მხრით ამხანაგი
პაპიროსის ცეცხლით დასდევს
და თან ისეთ ყოფაშია
ეომება თითქოს ას დევს.

მათი ბრძოლა საზარელი
ჯერ კიდევ არ შეწყვეტილა
და წინასწარ არვინ იცის—
იგი სძლევს თუ კედლისტილა

როცა ბრძოლით დავიღალე—
გადმოვფერთხე ქვეშსაგები;
ვწვები, მაგრამ ეს კითხვა კი
მრჩება მაინც გასაგები.

— ლებ-საბანი და მუთაქა
ათასჯერ რომ გადავცვინჯო,
არ იქნება, რომ არ შეჰყვეს
სტაჟიანი ცხრა ბაღლინჯო.

სხვა ცხოველიც ბლომად მოდის:
ბუზი, ხოჭო, ტარაკანი;
რწყილისა და ჭ ნჭველასგან
აღარა გვაქვს გასაქანი:

ზამთარში თუ მაწუხებდა
მე ცხოველი შინაური,
მას ახალიც მიემატა
უფრო მძლავრი, უცნაური.

შიდა-მხარე პერანგისა
მაშინ მიჩნდა ბრძოლის არედ;
დღეს მიხდება ვაწარმოვო
ორი ბრძოლა წინ და გარედ.

ამხანაგიც ჩემთან წვება
(სხვა საწოლი აღარ არი)
თავ-ბოლოთი ვწევართ სუსტად
გაბუტული ვით ცოლ-ქმარი.

თუმცა ძლიერ მეჯავრება
ამხანაგზე მე თქმა ცუდის,
მაგრამ, რა ვქნა, რომ ფეხებზე
„სელიოდკის“ სუნი უდის...

ამ ყოფაში არ შემრჩება,
ვატყობ, სისხლი ერთი წვეთი.

ახლა წავალ, თორემ შემდეგ
ვერ მიშველის იმერეთი.

სულს შეუთავს სიცხისაგან,
უსისხლობით გული ხმება,
და რომ სისხლი მე მაკლია
ექიმიც კი მეთანხმება.

ამ დასკვნებით შემიძლია
რომ გადავჭრა კითხვა მწვავე:
— თუ კი ვინმე სისხლს ნაკლულობს,
ბაღლინჯოა დამნაშავე.

აწ კი დროა და მივდივარ...
რაც ვიტანჯე ის მეკმარის,
ოთახი კი ინვენტარით
გთხოვთ სამხეცემ ჩაიბაროს

ღარიბი.

პესიმისტის დღიურიდან

1. ჭ ო რ ი

უცნაური და საშიში ამბები ხდება. ვფიქრობ და დარწმუნებულიც ვარ ამაში: თბილისს რაღაც დიდი განსაცდელი მოელის.

კვირა ერთია, და ევროპიდან ჩამოსული დელეგაცია შვიდი. რა უნდა ამ ხალხს, რომ მორბის ჩვენსკენ?... მე არ მაკმაყოფილებს მათი თქმა, რომ ისინი მოდიან მხოლოდ ჩვენი ქვეყნის დასათვალიერებლად. მათი მიზანი უფრო რთულია და ეშმაკური.

დიდის ფიქრისა და ფაქტების ანალიზის შემდეგ მე სავსებით მივხვდი მათ მიზანს. ამას ამტკიცებს ზოგიერთი ჩემი პირადი დაკვირებაც. მოვიყვან უმთავრესს:

როდესაც ამას წინად ავლაბრის მიყრუებულ მხარეში შევხვდი ერთს ყოფილ სოლოლაკელ მდიდარს, (ეხლა კი მხოლოდ მოგონებებით მდიდარს), მე მოწიწებით გავაჩერე იგი და თავაზიანად ვკითხე:

— კასპარ გეურქიჩ, რა აზრისა ხართ თქვენ ამას წინად ევროპიდან ჩამოსულ მუშათა დელეგაციაზე?...

კასპარ გეურქიჩმა ჯერ ერთი იჭვის თვალით შემომხედა. შემდეგ ბუნდოვანად მიპასუხა:

— იმ აზრის, რა აზრისაც არის ის ჩემზე...

პასუხი მეტად გაურკვეველი, მაგრამ ამასთან ერთად შეგნებულ ადამიანისთვის ადვილად გასაგები და მისახვედრი.

მარტო ეს ერთი პასუხი საკმაოა იმისათვის, რომ ჩემს მიერ ზემოთწამოყენებული აზრი დამტკიცებულად ჩაითვალოს. იმიტომ დროისა და ადგილის უქონლობის გამო, მე სხვა დამამტკიცებელ ფაქტებს აღარ მოვიყვან, რადგან რაც მოვიყვანე— ისიც ზედმეტია, არა თუ საკმარისი.

შეიძლება ზოგიერთმა თქვას, რომ თქვენი მტკიცება არ არის სავსებით დამაკმაყოფილებელიო, ამაზე მე მას ვუპასუხებ:

— ოი, უბედურო, საწყალო და გლახაკო სულით!... რა უყავ რწმენა მონიჭებული უხვად ზეგარდმოს მიერ?... რა უყავ გული და გრძნობები უმანკო, ვითარცა უსუსურ ბავშისა?... საწყალო საწყალთა შორის, განა არ იცი, რომ შეუძლებელის ფაქტებით დამტკიცება შეუძლებელია... ნუ თუ არ იცი, რომ მხოლოდ ზეციურს და უმანკო რწმენას მიყავს ადამიანი სულიერ ნეტარებისადმი!... და თუ არ იცი, გაიგდე ენა შენი ორმეტრიანი და გაავრცელე აზრი ჩემი კაცთა შორის და ქალაქსა ამასა ჩვენსა შინა!

2. ახალი საშუალება

ზაჰესის ჩასახვის დღიდან, მე მისი მნიშვნელობა ისე არ მრწამდა, როგორც ჩათახოს ქარხნის. შეგიძლიათ თქვათ, რომ ამაში ერთგვარი პროტესტიც იყო.

მაგრამ, ვინაიდან წლიდან-წლამდე ამგვარი პროტესტანტობა შეუძლებელი გახდა, გარდავწყვიტე ზაჰესის დათვალიერება.

კვირა დილას მე და ჩემმა მეგობრებმა შევიყვარეთ თავი სადგურზე, ვიყიდეთ ხუთ-ხუთ შაურად ბილეთები მცხეთამდე და გავემგზავრეთ.

როდესაც მცხეთაში ჩავოვხტით, უკან ზაჰესისაკენ ფეხით წამოსვლა ძლიერ დაგვეზარა, და მახლობელ ტყეს (თუ მისს მსგავსს) შევაფარეთ თავი. ზაჰესის დათვალიერება კი გადავწყვიტეთ სასახლესთან გამოკიდებულ ვიტრინებში ფოტოგრაფიულ სურათებზე. ადვილიცაა და არც ზედმეტ ხარჯებს იწვევს. საღამომდის წამოღებულ საგზალს შევექცეოდით და დროც კარგად გავატარეთ.

საღამოს ისევ მატარებელში ვისხედით, მაგრამ ეხლა ბილეთები შვიდ-შვიდ შაური დაგვიჯდა. არც გვწყენია და არც გაგვკვირვებია.

— ამბობენ, თქვა ერთმა ჩვენგანმა, от головы до хвоста десять сажень, а от хвоста до головы—двенацать.

მთელი გზა მდუმარებაში გავატარეთ და ვფიქრობდით ქვეყნის უკულმართობაზე.

ალბად ამ ფიქრის ბრალი იყო, რომ თბილისში პერონიდან სადგურში შესვლის დროს, ბილეთები ჯიბეზე არ აღმოგვაჩნდა, და იძულებული გავხდით ნებაყოფილებით გადაგვეხადა კუთვნილი ჯარიმა.

ტრამვაის ლოდინში, ერთმა ყველაზე უფრო ღრმად ჩაფიქრებულმა ჩვენს შორის, მოგვიყარა თავი თავის გარშემო და ასე გვითხრა:

— ძვირფასო მეგობრებო!.. ჩვენ ვერ მივუხდით რკინის გზის სამმართველოს... როგორც მოგეხსენებათ, ტფილისი საჰაეროებს განტვირთვას. ქალაქის აღმასკომი თავის მილიციონერით უძლურია. აქ რკინისგზა გამოდის მის დასახმარებლად და ისეთ ობიექტიურ, თუ სუბიექტიურ ობიექტიურ პირობებს ქმნის, რომ თბილისიდან გამგზავრება გაცილებით უფრო ადვილად ხდება, ვიდრე შემოსვლა... საბუთად, გაიხსენეთ ყველაფერი, რაც თავზე გარდაგვხდათ, და დარწმუნდებით.

ამოცანის ასეთ მარტივად გარდაწყვეტამ ჩვენ აღფრთოვანებაში მოგვიყვანა, და იქვე მარადიული ფიცი მივეცით ერთმანეთს, რომ დღეიდან ფეხსაც არ გადავდგამთ ტფილისიდან, რადგან ვინ იცის, იქნებ უკან გამოგზავრების დროს ბილეთში იმდენი მოგვთხოვონ, რომ ტფილისი თვალითაც ველარ ვიხილოთ...

3. ისტორიული აბრები

ნაციონალურ პოლიტიკის შედეგების გამოსარკვევად გუშინ ქალაქში აბრებისა და აფიშების დათვალიერებას შევუდექი.

თუ რა შედეგი მივიღე ამ უეცარ მეცნიერულ ექსკურსიიდან, ამაზე განზრახვა მაქვს განსაკუთრებული კაპიტალური შრომა გამოვუშვა, მხოლოდ მანამდე კი არ შემიძლია გავჩუმდე ერთს საკმაოდ ღირს შესანიშნავ საკითხზე.

საქმე იმაშია, რომ ქალაქში მრავლად შევნიშნე ქართული აბრები. რაღაც გაუგებარ სიტყვებით, რომლებიც თუ არ ვცდები რუსულ ენას უნდა ეკუთვნოდეს. მაგალითად: **„გრუზადეჟდა“**, **„გრუზლესპრომი“**. და სხვ. ამგ.

„სწორი მიდგომა“

სოფლის დედაკაცები უ-ქა... მაგის სიტყვა რა დასაჯერებელია?! ჩვენც რომ ასე გა-ვქალკაცდეთ და ასე მოვიქცეთ, ჩვენი ქმრები სახლში არ შეგვიშვებენ.

ამ მოვლენამ მე ძლიერ დამაინტერესა ლიგვისტიურ მხრით. აღფრთოვანებამ და მოწიწებამ შემიპყრო. გავეშურე ისტორიულ ნაშთა დამცველ კომისიისაკენ და დაახლოვებით ასეთი სიტყვებით მივმართე კამისიის წევრებს:

— მოქალაქენო, დროა საბოლოოდ შევიგნოთ, რომ ისტორიული ხანა მარტო წარსულ საუკუნოებში კი არ იყო, არამედ ის არის ეხლაც. თქვენ გაფაციცებით დარბიხართ სოფელ-სოფელ—არიქა,დანგრეული ნანგრევები არავინ დაგვინგრიოსო,—იმ დროს, როდესაც ტფილისში მრავალი ისტორიული ნაშთები არა თუ მოუვლელი რჩება, არამედ არც ერთ დოკუმენტშიც არ არიან გატარებული. მიგიქცევიათ, თუ არა თქვენ ყურადღება, რომ საქართველოს ზოგიერთ წარმოებების აბრებს, რომლებსაც მომავალში უდიდესი ისტორიული მნიშვნელობა ექნებათ, განადგურება მოელისთ?!. მაგალითისათვის ავიღოთ აბრა „გრუზლესპრომი“, რომელსაც ქალაქის ტრამვაი დღედაღამე, ავდარში და პაპანაქება სიცხეში ქუჩებში თავგამოდებით დაარბენინებს დი საბოლოო მოსპობას უქადის მას.

წარმოგიდგენიათ თუ არა თქვენ, რომ ასი ორასი წლის შემდეგ ამ აბრებს ფასი არ ექნებათ, მრავალი მეცნიერნი სიცოცხლეს შესწირავენ მათ შესწავლას, და მათზე მეცნიერულ შრომების წერას, სადაც მეცნიერულად და უტყუარად დაამტკიცებენ, რომ ქართულსა და რუსულ ენებს შორის განსხვავება თვით ენაში კი არაა, ამრამედ მხოლოდ ანბანში...

იცის თუ არა კამისიამ, რომ ასეთი უდიდესს ყურადღების ღირსია ისტორიული ნაშთები მრავლადაა გაფანტული თბილისის მიდამოებში, და თუ იცის, რა ზომებს ღებულობს ამ ცროვნულ განძის განადგურებიდან დასაცავად და შესაკრებად?

მე მგონია, ჩვენი მუზეუმი არც ისე მდიდარია, რომ მან უარი თქვას ასეთ ისტორიულ მნიშვნელობის ნაშთების შეძენაზე და დაცვაზე!

ხინემატო.

ხარა-ხურა

ერთხელ დავსწერე მე აბდა-უბდა,
რითაც მე მაშინ ავავსე გუდა,
მაგრამ ეხლა კი ისეთი ძლევნი
ტარტაროზისთვის მეტად გახუნდა.

შემომელია ყბის გასაქანი,
რადგან გამექცენ და მიქნეს განი;
ყველამ მომასწრო თავის სოროში,
[illegible] კი ზურგი ჰქონდა საფხანი.

ამიტომ ვიწყე ძველების ხეკა,
რადგანაც ახლებს არ მაძლევს ჩეკა;
ისე არაფერს ჩვენ არ გვითმობენ,
თუ არ დაუწყეს უწინ მათ ჩხრეკა.
(მათზე ძალიან გულმოსულია
მეკონტრაბანდე პავლე და ეკა)

მე კი დღეს დამრჩა სულ ხარა ხურა,
(რასაც არ შესჭამს თვით შავი ტურა)

ეს არის მხოლოდ ახალი [illegible] —
ფუტურისტული ძველი [illegible]

არ შევშინდები და ვიტყვი ასე—
(თუ კი შევძელი და დავაფასე)
რომ ყოველ ღამით „ლორიგანებით“
ხურჯინი მიაქვს ყელამდე სავსე.
(არვინ იფიქროს: ეს დათა იყოს,
ან ჩვენი პეტრე, ან ათანასე).

თუმცა ძველია ამბავი ესე,
რომ მოიწამლა ნუცამა თავი,
მაგრამ მე მიკვირს, რომ ცოცხალ ქალზე
მშობლებს აცვიათ დღე და ღამ შავი.

ეს კი მართალი არ არის სრულად:
თითქოს თალიკო იყოს ორსულად;
პორია, ძმაო, ეს საშინელი,
რადგანაც თვითონ თავს სთვლის ქალწულად.

—

ამით თავდება ეს ხარა-ხურა,
ერთ ჯერზე მაინც თუ დაგაპურა,
თან მიუმატე ეს მესტვირული.
(ეხლა კი მგონი, იქნება სრული)

მესტვირული

მღვდლებით შევსება ქამანჩა
და დიაკვნებით სტვირით·
ქალაქი როცა გავწმინდე
სოფლისკენ ვქენი პირით.

მაგრამ რას ვხედავ, რა ვნახე,
რა დრო დამდგარა იქაო:
აზნაურ თავადებისთვის
მთლად გაუცლიათ სიქაო.

მუშა კომისრად დამდგარა,
თაობას იჩენს გლეხიო,
ძველ მეფის დამქაშებისთვის
აუკიდიათ კეხიო.

ფოფოდიები გაცხმარან,
როგორც თხმელისა ჩხირიო;
მღვდლებს გარევია მუცელი
და ხოცავს როგორც ჭირიო.

დიაკვნებს დავიწყებიათ:
„უფალო შეგვიწყალეო“.
მის ნაცვლად იზეპირებენ:
„ღმერთო გვიშველე მალეო“.

მღვდლებით მევსება ქამანჩა
და დიაკვნებით სტვირით...
ვფიქრობ, რომ ეხლა, მეუფევ,
სავსე გექნება პირით.

ბლიკვი.

კითხვა-პასუხი

მასწავლ. რა არის პორტფელი?

მოწაფე. პორტფელი არის ისეთი სანაგვე გოდორი, სადაც ჰყრიან ყოველგვარ გაფუჭებულ საქმეებს (ქაღალდებს).

მასწ. ვინ ატარებს პორტფელს და ვის ესაჭიროება იგი სამსახურს გარეშე?

მოწ. იმას, ვინც მინერალურ წყლების „პარკში" დასეირნობს, რადგანაც ჯერ-ჯერობით საკურორტო სამმართველოს „ჩასაფურთხებელი ყუთები" არ შემოუღია.

მასწ. მოკლეთ მიპასუხეთ—ვინ სარგებლობს პორტფელით სამსახურს გარეშე?

მოწ. ისინი, ვისაც „უკუდო ამპარტავნები" ეწოდება.

მასწ. კარგი. ეხლა ამიხსენით რა არის სასადილო?

მოწ. სასადილო არის გასაკოტრებელი ბიურო.

მასწ. რამდენი გვარია სასადილო?

მოწ. ორგვარი: „წითელი" და „თეთრი".

მასწ. რა განსხვავებას ვხედავთ ჩვენ მათ შორის?

მოწ. აშკარას. ეგრეთ-წოდებულ „წითელ სასადილოში" მარტო რჩეულ ხალხს შეუძლია დათრობა და ისიც წითელი ღვინით, „თეთრში" კი ყველას განურჩევლად ერთვნების, წლოვანების და სქესისა.

მასწ. თქვენ თუ იცით—რა არის „დეფიციტი"?

მოწ. როგორ-არა. სუფთა წაგება, ზარალი.

მასწ. როგორი?

მოწ. ჩვეულებრივი რაც „ეპოს" ყოველთვის ემართება.

მასწ. რა იწვევს „დეფიციტს" და როგორ მოიძებნება?

მოწ. „დეფიციტს" იწვევს გაძღომა. მოიძებნება ხუთი გრძნობის საშუალებით. 1) მხედველობით, 2) ყნოსვით, 3) შეხებით, 4) „გემოვნებით" და 5) ჩეკაში თაის ამოყოფით.

მასწ. საკმარისია, გეყოფათ. თქვენ გადაყვანილი ხართ მე 7 ჯგუფში.

მასწ. ეხლა, თქვენ მიპასუხეთ, პეტრე; რას აკეთებს სტუენტ განყოფილება?

მოწ. სტუენტ განყოფილება ასაზრდოებს ერთგვარ ჯურის საზოგადოებას, რომელსაც ინტელიგენტურად „მუქთახორებს" ვეძახით.

მასწ. თვით განყოფილება რას ნიშნავს?

მოწ. თავის გამგეებით ტყავის გასაძრობ მანქანას.

მასწ. კარგი. მიპასუხეთ—ნანეიშვილის..

მოწ. (სიტყვას აწყვეტინებს) მასწავლებელო, მეცელი მტკივა—ვერაფერსაც ვერ გიპასუხებ.

ბოლოზა.

„ბარდიგლეჯია"

(ნამდვილი ამბავი მომხდარი ქვემო-მაჩხაანში)

წმიდა მამების ბუდე არის ჩვენი სოფელი;
წირვა-ლოცვის დროს მარად ისმის საგალობელი.

მათ მუცლის ღრუში იკარგება მთელი ბატკანი.
ოჯახს შესჭამენ, არ ეყოფათ ხორცის მადანი.
ჰყლაპვენ იქნება: ქათამი თუ კვერცხები ლაყი.
ამას შვებიან: „მაქრო წმინდა", „გიგა ულაყი".

დათვრა სანდრო და უნაგირზე ლეკურს თამაშობს...
და მისი ცხენიც, ეს ჯახრიკა, მერანობს, რაშობს...

მაგრამ სხვა არის სანდრო მღვდელი; ვინ შეედრება?!
ოც ჩაის ჭიქას ისე დალევს, არც კი შეთვრება.

მაგრამ, როგორც სჩანს, აღარ სწყალობს სანდროსაც ბედი,
რომ მის საქმეზე აყაყანდა მუნჯი და ყმედი.

—

დათვრა სანდრო და უნაგირზე ლეკურს თამაშობს...
(და მისი ცხენიც, ეს ჯახრიკა, მერანობს, რაშობს...
მაგრამ უეცრად ფეხს არ ადგამს არც წინ, არც უკან)
„ჰაჩუ, შენ საძგლევ!.. რას გაჩერდი? სად ხედავ დუქანს?!

მაგრამ ტყუილია: ვედრებაც და მათრახის ტარიც:
ცხენი „მერანი" აღარ არის ვირის სადარიც...

—

უცბად წიხლები რამდენჯერმე ჰაერში ჰყარა
და რაც რამ ტვირთი ზურგზე ჰქონდა ძირს გადმოყარა.

სანდრომ სასწრაფოდ ყველაფერი გაითვალწინა;
წამსვე წამოდგა, ანაფორა მოიგდო წინა...

გამოუდევნა გავარდნილ ცხენს ვით ნიავქარი
(და ქარის ფრთებზე ჰქანაობდა მისი ფაფარი).

ოფლი ჩამოსდის; გულმა ლამის დაითმოს გალია...
მუხლი მოეჭრა... ვეღარ ხედავს კარგად თვალია.

გასწი, მამაო, შენ ჰენებას არ აქვს საზღვარი;
დაიჭი ცხენი და დაეცი რისხვისა ზარი.

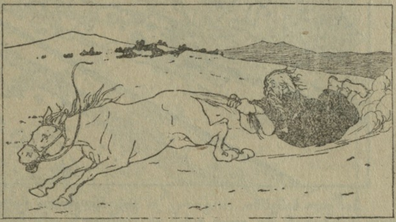

აჰა, ეს არის კიდეც სტაცა ძუაში ხელი...
„აწ ხომ ჩემი ხარ“—სიხარულით ღრიალებს მღვდელი

აჰა, ეს არის კიდეც სტაცა ძუაში ხელი...
„აწ ხომ ჩემი ხარ“—სიხარულით ღრიალებს მღვდელი.
ხელი მაგრად აქვს, არ გაუშვებს სიკვდილის დღემდე..
„შესდექ! თუ გინდა, რომ შემდეგში აღარა გცემდე“!.

მაგრამ არ გადის არც სიზრაზე, არცა მუდარა,
და ცხენმა იგი მრავალ კლდეზე გადაატარა...

—

ერთ ეკლის ბუჩქზე ანაფორით ისე მოება,
რომ ცდა ცხენისა ყველა დარჩა ამაოება.
ამ ორში ერთი.—ბუჩქი ძირში ან მოიგლიჯოს,
ანდა მამაო წვევისაგან შუა გაიგლიჯოს.

ძალობს „მერანი“... სანდროთ ჭირში და ჭაპან წყვეტაში.
ჰა, ბუჩქი მოსწყვტა მიწასა, ავარდა ბუქი ზეცაში...

—

მაგრამ ამავ დროს სანდროსა ძუაცა შერჩა ხელშია;
ცხენი უძუოდ გარბოდა... სანდრო კი წახდა წელშია.

სოფელს მოედო ამბავი, ასე იძახდა ყოველი:
„ცხენმა ატარა მამაო მთელი მინდორი და ველი“.
ბოლოს გლეხებსა ეპოვნა ცოცხალი—მკვდარი მღვდელია,
საწყალსა თურმე ძუისთვის ჯერაც არ ეშვა ხელია.

მაგრამ ამავე დროს სანდროსა ძუაცა შერჩა ხელში;
ცხენი უძუოდ გარბოდა... სანდრო კი წაახდა წელშია.

მას შემდეგ სანდრო დაღონდა, სახე მთლად დაულრეჯია.
ხალხმა კი იგი მონათლა, უწოდა „ბარდიგლეჯია“.

თილისყამყამი.

საუბარი.

— ამას რას ვხედავ, ანანია?! ანაფორ ისევ ჩაიცვი? აკი დაჰგმე და უარყავი სარ წმუნოება?! აკი გაიკრიჭე?!

— მერე რა?! როგორც დავგმე, ისე გა მოვგმე... ანდა, შენ გგონია ახლა ძალია მრწამს?.. არც უწინ მრწამდა და არც ა ლა, მარა, ხომ იცი; ფული რას არ გა ნიებს კაცს?..

— ერთი იგი მითხარი: შენ ხომ ანაფო რა ჩაიცვა-ფულს ვინ მოგცემს?

— ჰმ! შენ რა იცი—სულიერი მამებ აღარ არიან, და ვინც კი მოისურვებს— ყველას მიიღებენ.

— აკი ამბობდენ, რომ განაკრეჭ მღ დელს აღარ გაიკარებენო?!

— არ გაიკარებდენ, მარა—ახალს არა ვის არ უნდა მღვდლობა და ისევ ჩვენ შე მოგვეხვეწეს...

— კაი, მარა—სანამდე გინდათ ასე ატ ყუილოთ ხალხი?

— ვინ ხალხი, კაცო ანდა ვის ეძახი შენ ხალხს? რაღაც ორი სამი ბებრუხანა დარ ჩენილან, ისინი რა დიდი ბარაქაა? ხვალ ან ზეგ დაიხრჩობიან და მერე გამოუვიდა წირვა ჩვენს ეკლესიასაც. ვინღა უნდა მო ვატყუილოთ, როცა აღარავის აღარ ჯუნ დებვართ... ანდა რა საკვირველია ჩემი საქ ციელი?! მთელი ჩემი ცხოვრება მღვდლად გამიტარებია; მალე, მეც ავბარგდები აქედან. უკვე მოახლოვებულია ის დრო, როცა სა მღვდლოება ხელიხელ ჩაკიდებული გავე შურებით „აღთქმულ ქვეყნისაკენ“.*)

რა მაინცა და მაინც ახლა ამ სიბერის დროს გადამეყარა წყალში ამდენი ხნის ნა ამაგარი. ანდა, იქნებ, ვინ იცის, მართა ლაც ქე არის ის ქვეყანა. თუკი არის ღმერ თი, მაშინ მოშადლიერებული მეყოლება, და, შენს ანანიასაც ქე მოუწევს ერთი კუთ ხე სამოთხეში. ყოველ შემთხვევაში მე მაინც არაფერს ვკარგავ არც გაკრეჭით და არც ხელახლა ანაფორის ჩაცმით.

ხომ გაგიგონია! როგორც გიჭირდეს ისე გიღირდესო.

— მაგისათვის აშენდა თქვენი ოჯახი, რომ მასეთები იყავით.

კარგი, კარგი თუ კაცი ხარ.. თუ გინდა პროტექციას გაგიკეთებთ და სამღვდელო თა კანდიდატების სიაში ჩავაწერინებ შენს თავს.

—დაიკარგეთ აქედან..

შოლტი:

ჩვენ ხელს გიწყობთ და გეხმარებით, რა თა მალე გაემგზავროთ თქვენს „აღთქმულ ქვეყანა“-ში.

ტარტაროზი.

სიცილ-ტირილი

მხიარული ვოდევილი

ტრაგედია ერთ მოქმედებათ

მოქმედება პირველი

სცენა წარმოადგენს საქათმეს. ქანდარაზე სხედან ქათმები. მათ შორის ერთი მამალი. ბნელა. კუთხეში გადმობრუნებულ საბუდარზე სხედან ნინო და ზინო. (შეყვარებულები) სცენის დანარჩენ მხატვრულ მხარეს ავსებს სხვადასხვა ზომის კიბე-საბუდრები.

გამოსვლა 1 ლი

ნინო.—არ რწმუნდები, რომ მიყვარხარ? შენ გულისათვის გამოვეპარე დედმამას და საქათმეში მოვედი.

ზინო—შე მამაცხონებულო, განა ეს საქათმეა; მე კი საუცხოვო კაბინეტი მგონია,

მამალი.—ყიყლიყო-ოო!

ნინო.—ახლა-კა დროა დავშორდეთ; უკვე თენდება,

ზინო.—დავშორდეთ,—მხოლოდ ხომ იცი, რომ ჩემში მსახიობის სულია. მე მსურს შენთან გავიარო ერთი სცენა კიდევ! მე რასაც გეტყვი შენ უნდა მიპასუხო იმაზე. აბა ვიწყებ (სცენა „გამლეტი“-დან) ოფელია... შეკრთი...

ნინო—რათა?!

ზინო—თავი რო გექცეს ქვათა,

მამალი—ყიყლიყო-ო-ო!..

ნინო—ახლა-კი მშვიდობით. (დგება).

ზინო.—ცოტა-ხანიც, გენაცვალე, (მოისმის ფეხის ხმა).

ნინო.—მე მეშ... (ვეღარ ათავებს).

გამოსვლა მე-2

იგივე და ნინოს მამა

ნინოს მამა. (სალტლების ამარა შემოდის) ოჰ! თქვენ უმზგავსებო, შემარცხვინეთ მოხუცებულს წვერი?!

ზინო. ბატონო, ეს არის თქვენი ქალიშვილი? ამის ყოლას ვირთხა რომ გყოლოდათ ის სჯობდა.

ნინოს მამა. შენ თავხედო. მე შენ გაჩვენებ სეირს... მე შენ გასწავლი ვის უნდა მიაყენო შეურაცხოფა (იძრობს მაჰახელას და ჰკლავს).

გამოსვლა მეოთხე

იგივენი და ნინოს დედა

ნინოს დედა (ხმაურობაზე შემოირბენს) ვაიმე, დალუპულო ოჯახო, რა მდიდარი სიძე მომიკლეს!

ხუფლიორი (ყვირის) ფარდა ჩამოუშვით... (ფარდა მაინც არ ეშვება) ფარდა ჩამოუშვით თქვენ ოჯახქორებო. (მაგრამ ფარდა ისე მაგრად დაუმაგრებიათ თოკით, რომ ჩამოშვება შეუძლებელია... ქათმებმა ვეღარ მოითმინეს და გადმოფრინდენ სცენაზე. (კიდევ კარგი მოთმენა ჰქონია). დარბაზი იცინის).

კიმი.

ოზურგეთიდან

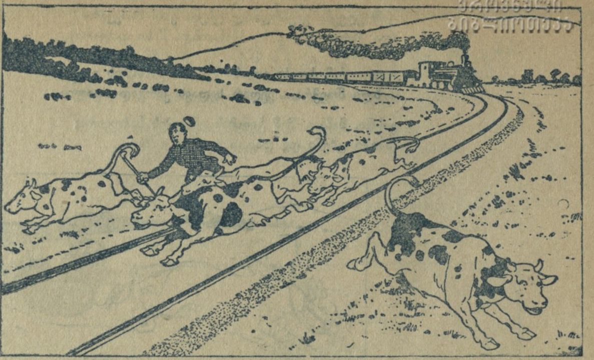

პირველ ხანებში, როგორც კი გამოჩნდებოდა მატარებელი, დაფრთხალი ცხოველები გარბოდენ და კლდე-ღრეს ასკდებოდენ. არა მათზე უფრო გულადები იყვნენ ადგილობრივი მცხოვრებლებიც...

„დისპუტი“

ქართულ ოპერის დარბაზში ვნახე მწერალთა კრებული.
ვისმინე ჭიბრი, კამათი, დისპუტი გახურებული.
ყოველ კუთხიდან მოაწყდენ მწერალნი მირონცხებულნი,
„ძველის და ახლის“ პოეტნი, საომრად გამზადებულნი.
დისპუტსა იწყებს ვარდინი, ჭაბუკი ენა-წყლიანი;
ხელში უჭირავს ლექსების კრებული შვიდ-ფურცლიანი.
შეინძრა მთელი დარბაზი, გუგუნებს... ზარი წკრიალებს...
სეით სიდინჯე ამშვენებს, სხვებსავით ის არ ღრიალებს...
აგერ პაოლო ჭიხვინებს, (ტემბრი აქვს იმას კვიცისა)
მიშა გაჰკივის:—„მაშ... მაშა... სეითმა ასე იცისა“.
უცბად გამოჩნდა სუტირინ, მანგლისის დიდი მგოსანი;
ხელში ეჭირა კარლ მარქსის ძვირფასი კრიალოსანი.
დიდხანს გაგრძელდა კამათი ამ სამთა შორის ღამით
და თავმჯდომარე აცხადებს:—სჯობს რომ შევსწყვიტოთ ამით—
გაგრძელდა კიდევ დისპუტი, იღებს საშინელ სახესა;
ვარდინზე მოდის შეტევა, ბრძოლის ნაღარას დაჰკრესა...
მთელი დარბაზი ზანზარებს (ზევით ქანდარაც ღრიალებს)
„დეკური“—ისმის ძახილი... „სიჩუმე“— ზარი წკრიალებს.

ვინ—თანი.

სატარტაროზო

შორაპანი

მიმდინარე წლის დასაწყისში „ზოლოც უცნობმა პირებმა“ საწამლავი შეაპარეს შორაპნის მაზრის მასწავლებლების ერთი თ ვის ჯამაგირს.

ავადმყოფმა დღემდე გაუძლო საწამლავის ძალას თავის ძლიერი ბგებულების წყალობით (19,000 ჩერვონეცის ძალა ჰქონდა). დღეს კი სულის უკანასკნელ ბრძოლაშია.

გამოირკვა, რომ ბოროტმოქმედები ადგილობრივები არიან. ავადმყოფის მორჩენა ვერც პროფკავშირმა და ვერც სხვებმა ვერ შესძლეს, მიუხედავად იმისა, რომ მათ მიღებული აქვთ საუკეთესო ზომები: ძილი, თვალების ახვევა და სხვა.

რკინის-გზა

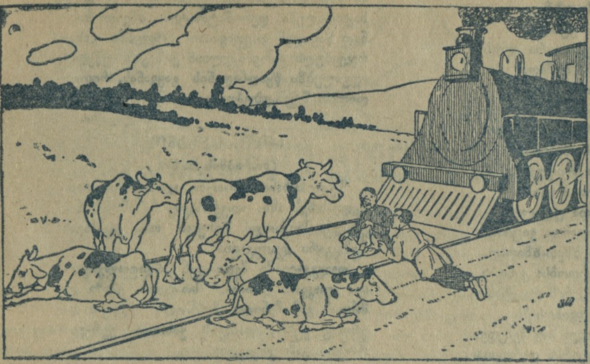

მაგრამ, ეხლა, ყველა ისე შეეჩვია, რომ—არა თუ ეშინიათ მატარებლის, პირიქით: მატარებელს ეშინია; ამიტომაც ხშირად უხდება უბედურ შემთხვევის თავიდან ასაცილებლათ გაჩერება და თავაზიანი თხოვნა, რათა ლიანდაგი დაუცალონ მას...

შორჩენას ხელს უშლის ის, რომ „უცნობი პირები“ კვლავ საწამლავს უმატებენ თანდათაობით. საბრალო ავადმყოფი დნება სანთელივით. ამგვარ მდგომარეობაში მისი მობრუნება საეჭვოა (ან კი რა მორჩენს ამდენ ავსულთა ხელში?!).

ამას წინად ვინახულე ავადმყოფი და შინდოდა გამომეკითხა დაწვრილებით მიზეზი ავადმყოფობისა, მაგრამ მან ალარ დამაცალა და მითხრა: „მშვიდობით ჩემო კეთილო! მე ამათ ხელში სასიცოცხლო აღარა მაქვს რა.

საყვედური ჩემ ჭირისუფლებს ყურადღებოდ მიტოვებისათვის. ნუ დამმარხავთ ჩუმად და ყუჩად“.

ფიქრმა გამიტაცა: „ნუთუ ის უნდა მოკვდეს!? რათა? ჩვენს ამას გავაგებთ? ვინ შეგვატყობინებს? არავინ!

ბოლოს გამოვერკვიე, სადგურში მივსულვიყავი.

ამხ. ტარტაროზო, დამსაფლავებელი კომისია აუცილებლად საჭიროა. სალოდავში ავადმყოფმა მიიღო რა მხედველობაში, რომ თქვენ ილათ იკვლევთ ბოროტმოქმედებას და ადვილად პოულობთ მის ჩამდენთ, კომისიის თავმჯდომარედ თქვენ დაგასახელათ. იმედია უარს არ იტყვით.

წევრებათ დაასახელებდა ფინ შრომ-განსახ.-კომების წარმომადგენლებს კომისიის ეს შემადგენლობა სასწრაფოდ უნდა შეუდგეს ბოროტ მოქმედების გამორკვევას, სანამ ავადმყოფი სრულიად გამოგვეცლებოდეს ხელიდან. (მათ ამორჩენას მე და ფინსახკომის წარმომადგენელი ადვილათ შევსძლებთ. თუ ბრალდებაში არ მოყვენ, დაკითხულ უნდა იქნან შორაპნის მაზრის უპატიოსნესი და უსინიდიერესი განათლების განყოფილების გამგე და განათლების პროფკავშირის პ | მ. ადიგანი). ამორჩენისათანავე ცოცხლად უნდა დაესამართოთ ბოროტმოქმედნი. წესის აგება უნდა მოხდეს შრომ-სახკომის დარბაზში, ფინსახკომის წარმომადგენლის მღვდლობით, შრომსახკომის წარმომადგენლის დიაკვნობით, გან სახკომის წარმომადგენლის დარაჯობით და თქვენი და ჩემი მეთვალყურეობით.

პანაშვიდის გადახდა დაევალოს შორაპნის მაზრის ყველა მასწავლებლებს 40 დღის შემდეგ, როდესაც მათი ჯამაგირი, რომელსაც გაქცევა მოელის, აცდება ხიფათს.

ცეცე.

მესტვირული

ტარტაროზმა გასცა
ეს ბრძანება მკაცრი
ვინც წინ ამიდგება
სულის თქმას არ მაცლი

და უბრძანებ ყველას:
კუდიანს, ავსულებს
სწამს ბრძანება ვისაც
და თან მას ასრულებს—

მოუდგან სოფლებსა,
შეასწავლონ იგი,
რომ მაცნობენ დროზე
სად არ არს წეს-რიგი.

ანდა ვის რა სტკივა,
ან ვის რა აწუხებს,
ჩვენს გზეხობას ვინ სდევს
კლანჭებს და მარწუხებს.

ნახეთ თემის საბჭო,
ნახედ ალმასკომი,
დაიფრინეთ ჩემსკენ
კაცი უქმად მჯდომი.

გლეხკომსაც ეწვიეთ,
გაითვალისწინეთ—
თუ აქვს დღეს აღგილი
რასაც ჰქონდა წინეთ.

კოოპერატივები
ნუ არიან უქმად;
დაუნიშნეთ ნოქრათ
ვის არ ეყოს ლუკმად..

რა მივილე ესე
ბრძანება სასტიკი,
კვლავ შევითამაშე
ჩემი კუდის რიკი.

და მოუსვი სახლში
ვიცი ითხარიკი.
მეგულება მე იქ
ძველი სტვირის ტიკი.

ვნახე ჩემი გუდა
კუთხეში აგდია
და ზედ ჰუჭყი-მტვერი
ფუთობით აყრია.

შევბერტყე კედელზე,
(მინდა რომ გავბერტყო)
დავილალე—და მას
სიწმინდე არ ეტყო.

და ისევ გავრეცხე,
გავაშრე... და პირზე
მოვიდევი გუდა,
რომ ვიმღერო სტვირზე.

გაუდექი გზაში,
დავიწყე პიტინი.
ჩემს ხმაზე ჰაშკარში
დაიწყეს ჰიტინი.

ვხედავ—ყველა მიმზერს,
ყველა მითვალთვალებს:
მე საკბილოს ვეძებ,
ჩუმად ვატან თვალებს.

ჩიბათში ჩაველი
და იქ გლეხკომს ვკითხე:
—ნუ დამალავ, ძმაო,
სთქვი თუ კი რამ მიხვდე:—

როგორ არის საქმე—
ან სახალხო სახლის,
ან და თქვენი ღარიბ
ცარიელი დახლის?!

ხომ ხედავთ: „ჩვენ ვიხდით
და თქვენ არ იზრდებით“.
ვინ გიშლით ხელს, ანდა
რა და რა მიზეზით?..

„არ ვიცი“... „არ ვიცი“
მათი დევიზია,
და გთხოვ, ტარტაროზო,
შენ ჰქნა რევიზია.

იქნებ ამით რამე
გამოკეთდეს საქმე,
თორემ მარტო ერთი
რას გავხდები აქ მე.

„უცუ“.

საჭიროა ყურის ექიმი

ფოთი. გაჩნდა ყურის ავადმყოფობა, რომელიც ყველაზე ადრე შეეყარათ კოოპერატივის ნოქრებს. ეს სენი მეტად აზიანებს ყურებს: ერთი შეკითხვის მაგივრად საჭიროა ხუთმეტი შეკითხვა და შეიძლება შემდეგ გაგცეს პასუხი ნოქარმა.

ტარტაროზის წინაშე ვშუამდგომლობთ, რათა საჩქაროდ გამოგზავნილ იქნან ექიმები, თორემ ნოქრების დაყრუება გამოიწვევს მუშტრების დაკარგვას.

იქიდანვე.

ცოდნა ყველასათვის

გამოვიდა სიტყვარი, რომელიც დიდ დახმარებას უწევს ადგილობრივ მცხოვრებთ, რომლებიც მეტად სწავლის მოყვარულნი არიან.

წიგნთხაცავი—ნიშნავს ისეთ შენობას სადაც სხედან ორი ვაჟი და ერთი ქალი წიგნების დასაცავად, რომ არავინ მოიპაროს.

„ზარიშნა“ ეწოდება ადამიანს (დედლობითი სქესისა), რომელიც არის ქართველი, ხოლო რუსულად იცის „ჩაპაჟალუსტება“.

მარულა—შეგროვლი სიტყვაა და ნიშნავს: ცხენების ჯირითობას, რომლის ყურება ათიშაურის გადახდის შემდეგ შეიძლება.

ჯოგი—ნიშნავს პირუტყვათა ჯგუფს, რომელიც დღედამ ნავთსადგურშია სიმინდის საწყობთან.

აგარაკი—ეწოდება ისეთ ადგილს, სადაც ზაფხულობით ფულიანები მიდიან, ხოლო ზამთრობით კი—უფულოიანები.

ვარდი—ნიშნავს ზოგჯერ ჩივარდნას და ზოგჯერ კი ყვავილს.

გრ. არუელი.

ოზურგეთი

ლორკომის მუშაობა

ლორკომის თავმჯდომარის ამხ. მარგველაშვილის გადმოცემით, ივნისის თვის განმავლობაში მის რაზმის მიერ დაპატიმრებულია 1756 ღორი და 15 გოჭი; მოკლულია 99 ღორი, 16 ხბო; მოწამლულია 287 ძაღლი; ამათში ქალაქის ბარიკადებზე მხოლოდ 145 მკვდარი ძაღლი ნახეს, დანარჩენი კი დაკარგულია უგზო უკვლოდ.

ქაფკომის მდგომარეობა

ტარტაროზის № 9 ში მოთავსებული იყო წერილი ეპოდან გატაცებულ ნივთების და ფულის შესახებ. საოლქო სასამართლომ გამედა დამნაშავეთა დაპატიმრება.

გვიმბრკომის დაარსება

სოფ. ოზურგეთში დაარსებულია მასწავლებელთა და მოწაფეთა შემადგენლობით გვიმბრკომი. მათ მუშაობის შესახებ შემდეგ გაცნობებთ.

ყირიმტარტარი.

სიღნაღის „მუშათა“ კლუბი

ჩვენი ქალაქი აქამდე
ცხოვრობდა ბაიყუშათა.
გავხსენით კლუბი,—რა კლუბი...
და მერე ვისი!—მუშათა.
ავავსეთ ჟურნალ გაზეთით,
ასიათასი წიგნითა,
მაგრამ, რა მერე:—არც-ერთი
მუშა არ შედის შიგნითა.
გამგეობა ჰყავს ერთგული,
შეკრული ძმური ფიცითა.
დროზე საქმე და ცდილობა,
როგორც ქართულად ვიცითა.
გამგე კლუბისა ხშირ-ხშირად
გვიწყობს გასართობს: კინოსა.
და თუ არა და, მაშ რა ქნას—
არ დაეწაფოს ღვინოსა?!
რას გინდა თვალი არ შეხვდეს,
გასართობს—მტერსა დარდისას,
კამათლის „დუშაშ“ მოხდენილს,
თუ ბრახუნს ბილიარდისას,
საცა (მუშა-კი ვინ შევა)
თამაშობს ჯიბეც, თვალიცა,
საცა ნაკრავსა ვაჟისას
სჯობნის „დუპლეტი“ ქალისა..
იქვე ოთახი—ყოველ ღამ
გაბმული „პროფერანსითა“,
მაშ რით გაერთონ მუშები
შრომით მილეულ ქანცითა?.
სწორედ ვსთქვა: არა უშავს რა
რაც სამკითხველოს ეხება,
იქვე „დვუხსპალნი“ მდივანი
დაბალი, მაგარ ფეხება
და გამგე თავის ადგილზე
ალმოსავლეთურ „გაზით“-ა,
როგორც ეთერი კოშკიდან
იმღერის ხმითა ნაზითა;
მის ხმაზე ჩვენს გამგეობას
მკვდარივით დაეძინება..
ივსება კლუბი ნაგავით,
ისმის ლანძღვა და გინება...
ისმის უზომო ყვირილი
იქვე,—ზაქარის ვირისა,
(ვაი, შენ ჩვენო ქალაქო,)
—იგიც ჩვენს კლუბზე სტირისა.

ჯილაგიანი.

ქვემო-მაჩხაანი

მოხდა ვირების დიდი აჯანყება. დემონსტრაცია, რომელშიაც შედიოდა რამოდენიმე ასეული ულაყი, შემოიარა მთელი მხარე და თემსაბჭოებს წარუდგინა მოთხოვნილებები, რომლებშიაც აღსანიშნავია შემდეგი ადგილი.

„ჩვენ, ვირები მთელი ქიზიყისა, პროტესტს ვაცხადებთ იმ ძალდატანებაზე, რომელსაც განვიცდით დღეს. ჩვენ მოვითხოვთ, რომ ჩვენი მუშაობა განსაზღვრული იქნას ორთავე მხარეების შეთანხმებით, ამას გარდა—იმ სოფლებში, სადაც წყალი არ არის, გაყვანილი იქნას წყალსადენი მილები, წინააღმდეგ შემთხვევაში უარს ვაცხადებთ სხვა სოფლიდან წყლის მოტანაზე“.

სასწრაფოდ შესდგა აღმასკომების სხდომა აჯანყებულებს დაჰპირდენ სრული დაკმაყოფილება. დემონსტრატები მშვიდობიანად წავიდენ თავთავიანთ სახლებში. გამარჯვებული ვირები ელიან ქიზიყის უწყლო ადგილებში წყალსადენის გაყვანას, რითაც დიდათ შეუმსუბუქდებათ ტანჯვა.

თილ-ყამი.

სოფ. საზანო

(შორაპნის მაზრა)

ზედა-საზანოს სათემო აღმასკომის თავმჯდომარეს ამხ. ალექსანდრე ჩუბინიძეს წარუდგა საიქიოდან მოსული სამი კაცისაგან შემდგარი დელეგაცია.

დელეგაციაში შედიოდენ გარდაცვალებულნი: დიაკვანი დათიკა, სოფლის ექიმი და მასთან გამოჩენილი მარჩიელი ტუფია და ერთიც უცხო, რომლის ვინაობა ჯერ-ჯერობით გამოურკვეველია.

დელეგაციამ აღმასკომის თავმჯდომარეს ნათლად დაუხატა თვალწარმტაცი სიმშვენიერე სამოთხისა; ამასთან დასძინეს, რომ იქ, სამოთხეში, სრული ერთობა და თანასწორობა სუფევს. ცხოვრება შეიძლება უშრომოდ; და ყველაფერზე ადვილი და იოლი თანამდებობა თემის თავმჯდომარეობაა. თემის თავმჯდომარეს, პირადი, არაფრის გაკეთება არ დასჭირდება; ყოველივე, რაც კი გასაკეთებელია, თვითონ თავის და თავად კეთდება.

სტუმრებს ჯერ კიდევ თავის მოხსენება არ გაეთავებინა, რომ ამხ. ალექსანდრეს მეტი სიხარულით კრილოვის ყვავივით თავბრუ დაესხა და უეცრად მიიცვალა. მართალია მან საიქიოს წასვლით თბილი ადგილი მონახა, თავისი საქმე სამუდამოთ გააკეთა, მაგრამ თემისათვის ასეთი ენერგიული მუშაკის დაკარგვა ფრიად სამწუხაროა—და ისიც ისეთ დროს, როდესაც ჯერ სათემო საბჭოს ერთი დადგენილებაც არ გაუტარებია ცხოვრებაში და მათი გატარება-შესრულებას წლის ბოლოს ერთი კვირის განმავლობაში დაკვრითი წესით ფიქრობდა განსვენებული. შემდეგ დელეგაცია დაბლა საზანოს თემაღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. ფიჩხაძესთან გაემგზავრა. ვაი, თუ ისიც მოხიბლოს დელეგაციის მოხსენებამ და გაემგზავროს საიქიოს?!! მაშინ კი საზანო მართლა დაობლდება....

ნიამი

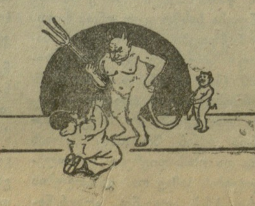

ხმა უფსკერო გოდრიდან

„კოლუახ“ თქვენ გვწერთ: „ეს წერილი არ არის დიდი შინაარსის, მაგრამ თუ რაიმე აკლია, პირველად ვსწერო.“.

რაიმე კი არა, ყველაფერი აკლია და ამიტომაც:

ვერ გიქებთ ენას, ვერც გურულ სცენას.

ოხუნჯს. თქვენი „წერილები ძალიან იშვიათად იმიტომ გადის, რომ უვარგისია. აი „რაშია საქმე!“ „ამასაც ვერ გაუშვებ ამავე მიზეზით“.

რა საჭიროა ამ ზაფხულში, სამკითხველოს ფანჯრებში აუცილებლად მინები იყოს?

როგლას. თუმცაღა თქვენ გვწერთ რომ თქვენი საწევრო წიგნაკი № 437239 არის, მაგრამ არ კმარა მარტო ეს. შემოგვითვალეთ თქვენი ყველა მოწმობების და დოკუმენტების ნომრები, მანამდე კი „წერილი „ტკბილად განისვენებს“.

უბედური ვასილი მეციპატივიშვილს. გეცით პატივი და თქვენი წერილი დასას ვენებელ გოდორში გადავაგზავნეთ.

სირანუშამ თუ ერთი სილის გაწნით წამოაჩოქა ვართანუშა, პუპიმ რატომ უსაყვედურა სირანუშას:

— ქა... რად არ შემატყობინე; მაგის ჯავრი მეც მქონდა და ორივეს ერთად გვეცემა.

გამოაგზავნეთ ეს ქალიბი ძმ. ტანტების ცირკში; იშკილებით მოჭიდავეებად გამოდგებიან.

შენ კაი კაცო, თუ სოფელ ახმეტის გლეხკომის თავმჯდომარე მათურელია თავისთვის დღიურების მომატებას თხოულობს და ერთ კვარტ არაყს, იმისათვის რომ ხანდახან სოფლის ბოლოში ჩასვლა უხდება, თქვენც დააკმაყოფილეთ მისი ასეთი მოთხოვნილება. რა ფეხებია სამი მანეთის მომატება. თუ ეს კაცი დაჰკარგეთ, სოფლის საქმე უკეთესად წავა და რატომ უნდა ჰქნათ ეს?!.

„**ჩანჩურ ივანიჩს**“ (საჭამაასერი) მაქაური მილიციონერები თუ ძილით კვდებიან უსაქმობის გამო, მიუტანეთ მახათები და თავი შეიქციონ.

წმინდა სავარცხელს. დავარცხნის შემდეგ გამოირკვა, რომ თქვენს წერილში ბევრი უსუფთაობა იყო და ამიტომაც საჩქაროდ გადაუძახეთ გოდორში.

ქ. ფოთში რომ ბევრი უსაქმურებია (და მათ შორის უფრო დედაკაცები) ეს ჩვენ ვიცით. ისიც ვიცით, რომ ლაილას პროსპექტი (ჰმ) ჭორიკანა დედა-კაცების კლუბია.

„**ბრანწს**“. თუ მისი ტყუილი 5499 ფუთს იწონის, თქვენი ორჯერ მეტია.

ეს წერილი მეორჯერ იგზავნება. ათასჯერაც რომ გამოაგზავნოთ, მაინც ეს ბედი მოელის. გზა უკვე ისწავლა გოდორისაკენ და თვითონ მიდის.

მახვილს. ლექსად წერა არ გეხერხებათ. სინჯეთ პროზად. მასალები მოგვაწოდეთ.

პილპილს. თქვენ გვასწავლით: „რომ აიშორით ზაფხულობით რწყილებისგან ბალღინჯოების იერიში, საჭიროა შეიძინოთ ერთი ტომარა გოგირდი. ეს გოგირდი უნდა ჩაყაროთ პარში რწყილს ან ბაღლინ-

ჯოს, შეუკრათ ხელფეხი გასანთლული თოკით, გადაასხათ ერთი ვედრო ადუღებული წყალი, შემდეგ შეუხსენით ხელ-ფეხი, ამოჰკარით პანღური და გააგდეთ გარედ.

ამას შემდეგ თუ იგი კიდევ შეგაწუხებს თქვენ, გამიწყრეს მღვდელ ლუკა ფერაძის მადლითო“.

რა ამდენი ხლაფორთი, იმათ ყველაზე უფრო ეშინიათ პილპილის: გაუხსენათ პირი და პილპილი ჩაუდეთ, ანდა პილპილმა ჩაიდოს ისინი პარში.

ივანე ზეეეს. თუ „მოსე ჩხაიძეს ქანქარი შემოაკლდა, ეს კიდევ არაფერია, მაგრამ სჩანს რომ თქვენ საქმე შემოკლებიათ და ტარტაროზის თანამშრომლობა მოგსურვებიათ; ეს კი არც ისე ადვილი საქმეა.

ტარტაროზიხტს. თქვენ გვწერთ, რომ:

„ამ შარადის დაწერა გამოიწვია ვარდენ ყიფიანის შარადამ“ ო.

რადგან შარადების წერის მონოპოლია სავსებით ვარდენს ეკუთვნის, ამიტომ თქვენ არა გაქვთ უფლება მისებურად შარადები სწეროთ.

„**აშკარა**“-ს ასე იწყებთ:

ავილე გუდა-ნაბადი,
მოვმართე ჩემი სტვირია,
ტარტაროზს უნდა ვაცნობო
ოკრიბის გასაჭირია.

აშკარა არის, რომ ეს ოთხი სტრიქონი მოპარულია, თორემ რატომ არიან შემდეგები ასეთი:

ქუთაისის მაზრაში
საწირის თემი არის
საწირის თემი კი—
—ახალ-სოფელიც შედის.

თქვენი „ხმა ოკრიბიდან“ შედის „ხმა უფსკერო გოდრიდან“-ში.

„**ვახკოტს**“. სენი წელილი ალ დაიბეჭ- ტება.

ქრისტიანს. (ხორაგოული) მართლაც ქრისტიანი ყოფილხართ, რომ თქვენ ერთს მაინც შეგეცოდათ საწყალი ძაღლი, რომელსაც

„უსაქმური მედუქნეები კუდზე ქესტს აბამენ, შემდეგ გამწარებული ძაღლი გარბის ქალაქის ერთი კუთხიდან მეორესკენ. ვინ დასთვლის რამდენი კუდი მოწყვეტილა ასე“.

ინვალიდს. ნახეთ დღეს რა პასუხს ვაძლევთ **ტარტაროზიხტს** და თქვენც იმით დაკმაყოფილდით.

ოლღარჯანს. კაცო, რაღას ხლაფორთობ ამდენს; შენ გინდა შარადით გამოიყვანო **ილია სიხარულიძე**, რომელიც „**არშიყი გამდგა**“. რისი გეშინია? სთქვი პირდაპირ; რაღა თავს იმტვრევ შარადის აგებაზე.

თქვენვე. თქვენს შარადას გავეყარე, მაგრამ მართლაც—„ვაის გავეყარე და უის შევეყარე“ (თქვენი მეორე წერილის სათაურია) ესეც საჩქაროდ გადაუძახე გოდორში და პარველს დაეწევა, ნუ გეშინიათ:— მშვიდობიანათ იმგზავრებენ.

მოხეტიალეს. ძალიან ჰკუას იზამ, თუ კი წახვალ და შენს ფაცხაში დაჯდები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა